

Discipline Toezicht en Straf

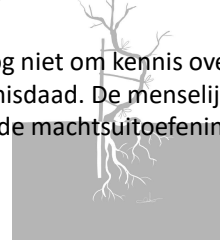

Petra Bolhuis
&
Theo Meereboer
College-3

Maieutiek 2017

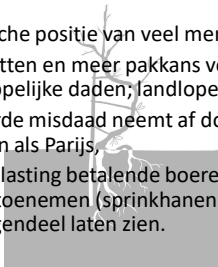
Tweede helft 18de eeuw

- Menselijkheid van de straf wordt een onderwerp, maar waarom nu vraag Foucault zich af.
- Het gaat nog niet om kennis over de mens achter de misdaad. De menselijk maat is een grens voor de machtsuitoefening aan het worden.

Wat er speelt;

1. De misdaad wordt eerder mild dan de strafmaat. (106),
2. De economische positie van veel mensen wordt beter,
3. Strengere wetten en meer pakkans voor m.n. kleine onmaatschappelijke daden; landloperij, diefstal enz.
4. Georganiseerde misdaad neemt af door meer politie m.n. in steden als Parijs,
5. De rijkere, belasting betalende boeren zien de criminaliteit toenemen (sprinkhanen blz. 107) terwijl cijfers het tegendeel laten zien.

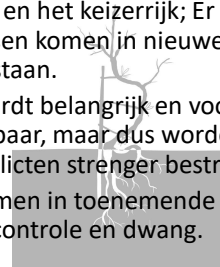

Verandering van tijdgeest

Foucault ziet hierin een voorafschaduw van een revolutie en het keizerrijk; Er verandert van alles en mensen komen in nieuwe verhoudingen tot elkaar te staan.

Eigendom wordt belangrijk en voor meer mensen haalbaar, maar dus worden eigendomsdelicten strenger bestraft.

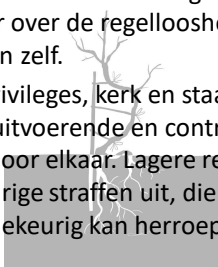
De armen komen in toenemende mate in zicht als bron van controle en dwang.

Kritiek op rechtspraak

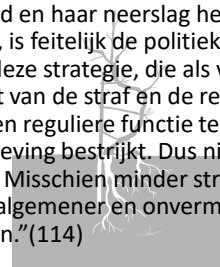
Kritiek gaat niet vrnl. over strengheid en hardheid maar over de regelloosheid van de rechtssystemen zelf.

Overerving, privileges, kerk en staat, wetgevende, uitvoerende en controlerende macht lopen door elkaar. Lagere rechtbanken delen willekeurige straffen uit, die de koning weer even willekeurig kan herroepen.

Straffen, overal en altijd

“ En de 'hervorming', zoals ze in de rechtstheorieën is geformuleerd en haar neerslag heeft gevonden in de ontwerpen, is feitelijk de politieke en filosofische vertaling van deze strategie, die als voornaamste oogmerk heeft van de straf en de repressie van de illegalismen een reguliere functie te maken die de gehele samenleving bestrijkt. Dus niet minder, maar beter straffen. Misschien minder streng straffen, maar dan om algemener en onvermijdelijker te kunnen straffen.” (114)

Hoe het was (tot tweede helft 18 de eeuw)

Iedere groep in de hiërarchie had een eigen gebied van illegalismen die werden getolereerd of eigenlijk aan het zicht waren onttrokken omdat daar een rechtsvacuüm heerste. Privileges voor hoogste klassen, ongereguleerde zaken voor de laagste klassen. Juist voor de laagste klassen was dat wat overleven mogelijk maakte. De middenklasse profiteerde van lossere verbanden (smokkelroutes, buiten gilde handelen)

Hoe het werd (tweede helft 18 de eeuw)

De middenklasse verwerft bezit en tolereert geen inbreuk op haar eigendommen. Weiderechten/gebruiksrechten die niet beschreven zijn, worden niet meer ongereguleerd gelaten.

Rechtenillegalisme wordt nu bezitsillegalisme en streng bestraft.

Handel en industrie versterken dit; de kosten van investeringen en de opslag van eindproducten, de hoeveelheid geld maken, nieuwe illegalismen die beheerst moeten worden. (119/120)

Goederen- en rechten-illegalismen

Het armere deel van de bevolking (bezitslozen) doen nu vooral aan goederen illegalismen. (ook omdat alles wat qua rechten vaag was, nu is toegeschreven als bezit en vruchtgebruik aan iemand)

Het rijkere deel van de bevolking (de nieuwe klasse van ondernemers en de oude elite) maken en omzeilen rechtsillegalismen die nu ook worden toegewezen aan een eigen rechtssysteem.

Strafhervormingen

Doel: Willekeur van soeverein beperken, illegalismen van het volk beperken. Straf beter en regelmatig in maatschappij verspreiden.

Burger aanvaardt de wet en dus ook de straf.

Staf moet zich, om dit te bewerkstelligen, onderscheiden van de daad waarvoor gestraft wordt. Rechterlijke en straffende macht mag geen beul of dader worden.

Maatschappelijke onrust moet voorkomen worden.

Regels

1. de kleinste hoeveelheid, nadeel van de straf is groter dan het gewin.
2. de toereikende idealiteit, de voorstelling van de straf moet afschrikwekkend zijn.
3. de secundaire effecten, nadruk ligt niet op (het lichaam van) de dader maar op het maatschappelijk effect van de straf.
4. de volstrekte zekerheid, niet strengheid maar waakzaamheid moet straf logisch gevolg laten zijn van de daad. (idee van 100% pakkans)
5. de algemeen erkende waarheid, geen hele en halve bewijzen maar zekerheid. Het rechtssysteem voegt zich in de algemene regels voor bewijsvoering. (137) hier ontstaat idee van onschuldig tot het ten laste gelegde bewezen is. (136)

Kennis willen doet haar intrede;

6. regel van de optimale specificatie,

De daad en de intenties van de dader en uiteindelijk de geest van de dader worden onderwerp van classificaties van misdaden.

Met name gericht op toekomstige daden en maatschappelijke implicaties.

N.B. De crime passionel (1792 eerste pleitrede voor crime passionel was wet in Fr tot 1975) is ontoegankelijk voor weerhouden worden door de voorstelling van zelfs de ergste straf en heeft weinig maatschappelijke impact want er is geen kans op herhaling)

Anders maar herkenbaar

Wat Foucault laat zien

1. straffen en wat strafbaar is veranderd o.i.v. maatschappelijke en economische veranderingen,
2. Als de definitie en opsporing van illegalismen beter wordt neemt aantal overtredingen toe,
3. Rechten- en eigendom-illegalismen is een belangrijk onderscheid m.n. omdat er verschillende rechtssystemen omheen worden gebouwd.

Anders maar herkenbaar

4. Het milder worden van straffen heeft niet zozeer te maken met (zorg voor) de daders, als wel met een zorg voor de maatschappelijke aanvaardbaarheid en het handhaven van de orde.
5. Het strafstelsel wordt betrouwbaar en regelmatig en voegt zich daarmee in het waarheidsvertoog van de wetenschap.

Anders maar herkenbaar

Tot op de dag vandaag is er een verschil tussen straffen en aanpak van bezits- of rechtenillegalismen. Economische illegalismen kunnen vaker worden afgekocht en kennen een sterke juridische ondersteuning waarbij de juridische strijd tussen OM en bezitters langdurig en kostbaar is.

Eigendomsdelicten zijn nog steeds v.r.n.l. het domein van de lagere klassen.

Ook vandaag de dag spelen verschuivingen een rol; grijze gebieden worden gedoogd tot iemand er economisch of maatschappelijk brood in ziet om het te veranderen, dat kan dan vaak door bezitsaanspraak. (Monsanto)